

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 15.1.2024.
COM(2024) 8 final

2024/0004 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

**o ovlaštivanju Poljske da primjenjuje snižene stope trošarine na teško loživo ulje,
prirodni plin, ugljen i koks koji se upotrebljavaju kao goriva za grijanje**

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Oporezivanje energenata i električne energije u Europskoj uniji uređeno je Direktivom Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije¹ („Direktiva o oporezivanju energije” ili „Direktiva”).

U skladu s člankom 19. stavkom 1. te direktive, dodatno odredbama utvrđenima posebno u člancima 5., 15. i 17., djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja razine oporezivanja radi provedbe pojedinih politika.

Na temelju Provedbene odluke Vijeća (EU) 2023/1197² od 19. lipnja 2023. Poljska je ovlaštena primjenjivati snižene stope trošarine na teško loživo ulje, prirodni plin, ugljen i koks koji se upotrebljavaju kao goriva za grijanje. To je odobrenje isteklo 30. lipnja 2023.

Poljska traži ovlaštenje za nastavak primjene privremenog sniženja nacionalne stope oporezivanja teškog loživog ulja, prirodnog plina, ugljena i koksa koji se upotrebljavaju kao gorivo za grijanje ispod najnižih razina oporezivanja utvrđenih u članku 9. Direktive i tablici C Priloga I. Direktivi.

Zatraženo razdoblje valjanosti ograničeno je na šest mjeseci, što je kraće od najduljeg razdoblja dopuštenog člankom 19. stavkom 2. Direktive o oporezivanju energije.

Dopisom od 30. lipnja 2023. poljska tijela obavijestila su Komisiju da namjeravaju nastaviti primjenjivati navedenu privremenu mjeru tijekom dodatnog razdoblja od šest mjeseci, s učinkom od 1. srpnja 2023. do 31. prosinca 2023. Poljska tijela dostavila su dodatne informacije 8. rujna 2023. te 5. i 13. listopada 2023.

Zahtjev za odstupanje odnosi se na primjenu sniženih stopa trošarine na teško loživo ulje, prirodni plin, ugljen i koks koji se upotrebljavaju kao goriva za grijanje.

Poljska tijela istaknula su da bi godišnje ažuriranje najnižih stopa izraženih u nacionalnim valutama za države članice koje nisu uvele euro, koje se zahtijeva na temelju članka 13. Direktive, u kombinaciji s privremeno visokim i nepovoljnim deviznim tečajem euro-zloti (EUR/PLN) prvog radnog dana u listopadu 2022. zahtijevalo povećanje razina oporezivanja koje se primjenjuju na predmetne proizvode³.

Iako se otad devizni tečaj vratio na povoljniju razinu, pravila iz članka 13. to ne uzimaju u obzir te bi stoga jedini način da Poljska zadrži stabilne razine oporezivanja predmetnih energenata bio zahtjev za odstupanje. Prema Poljskoj, bez tog odstupanja bilo bi potrebno povećati razine oporezivanja koje se primjenjuju na te proizvode.

Cilj je poljskog zahtjeva ublažiti negativan učinak koji bi mogao proizaći iz prilagodbe na temelju članka 13. Direktive o oporezivanju energije, zadržavanjem relevantnih nacionalnih

---

¹ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.–70.

² SL L 158, 21.6.2023., str. 71.

³ Primjenjivi devizni tečaj za 2023. iznosi 4,8320 PLN za jedan euro, dok je za 2022. iznosio 4,5826 PLN, a za 2024. iznositi će 4,6123 PLN.

poreznih stopa na trenutačnim razinama, ispod relevantnih najnižih razina oporezivanja utvrđenih u Direktivi. To bi odgovaralo smanjenju nacionalnih poreznih stopa izraženih u eurima u usporedbi s najnižim stopama, koje proizlazi iz tečajne razlike između EUR/PLN nakon godišnjeg usklađivanja provedenog u skladu s člankom 13. Direktive. Takvo zadržavanje trenutačnih nacionalnih stopa primjenjivalo bi se i na druge energente namijenjene za grijanje u smislu članka 2. stavka 3. iste direktive.

Prema poljskim tijelima, socijalna i gospodarska situacija uzrokovana visokom inflacijom, kao i rast cijena energenata, ozbiljan su problem za poljsko društvo.

Osim ostalih donesenih mjera⁴, Poljska je istaknula važnost takvog odstupanja zbog negativnog učinka naglog povećanja cijena energije, što je jedna od posljedica ruske invazije na Ukrajinu. S obzirom na rastuću inflaciju, poljska tijela naglasila su da ta situacija izravno utječe i na kućanstva i na poduzeća.

U tom je pogledu Poljska navela da će takvo sniženje stope trošarina biti dostupno svim potrošačima koji kupuju energente obuhvaćene zahtjevom za odstupanje⁵. U tu su svrhu poljska tijela dostavila grafikon u nastavku u kojem su prikazana ukupna kretanja potrošnje⁶ tih energenata.

---

⁴ U okviru mjera poduzetih 2022. Poljska je donijela zakonodavni paket (tzv. antiinflacijski sustav) osmišljen kako bi se negativan učinak inflacije sveo na najmanju moguću mjeru. Poljska je u tom pogledu uvela potporu u obliku sniženih stopa trošarina za određena pogonska goriva, lako loživo ulje i električnu energiju, snižene na minimum EU-a. Taj se privremeni zakonodavni paket prestao primjenjivati od 1. siječnja 2023.

Poljska tijela spomenula su i da je članak 15. stavak 1. točka (h) Direktive djelomično prenesen u poljsko zakonodavstvo (tj. proizvodi od ugljena i plinski proizvodi, obuhvaćeni oznakama KN 2705 00 00, 2711 11 00, 2711 21 00 i 2711 29 00, koje kućanstva i određeni posebni korisnici upotrebljavaju za grijanje oslobođeni su od trošarina).

⁵ Prema nacionalnim procjenama, broj izravnih korisnika izračunan je na otprilike 6 100 poreznih obveznika u Poljskoj, uglavnom poduzetnika (uključujući gotovo 5 600 poreznih obveznika koji podnose izvještaje o proizvodima od ugljena).

⁶ Podaci dobiveni iz Središnjeg zavoda za statistiku (vidjeti u tom smislu: <https://stat.gov.pl/wyszukiwarka/?query=tag:zu%C5%BCycie+w%C4%99gla+kamiennego>).

Grafikon 1. – Potrošnja energenata (2006. – 2021.)⁷

Godina	Ugljen (u tisućama tona)	Prirodni plin (TJ)	Teško loživo ulje (u tisućama tona)
2006.	83,483	493,544	1,750
2007.	84,230	499,571	1,711
2008.	80,323	505,922	1,609
2009.	73,842	488,179	1,615
2010.	81,979	519,923	1,587
2011.	79,108	515,162	1,403
2012.	75,165	552,579	1,171
2013.	77,300	560,164	876
2014.	72,768	542,598	795
2015.	72,283	553,964	1,056
2016.	74,176	592,114	1,049
2017.	74,637	628,517	924
2018.	74,232	660,336	813
2019.	68,302	691,543	785
2020.	62,404	694,653	802
2021.	69,621	741,000	889

Prethodni grafikon pokazuje da je između 2006. i 2010. potrošnja ugljena ostala relativno stabilna, dok je od 2010. unatoč određenim fluktuacijama smanjenje zamjetno. Međutim, 2021. došlo je do određenog oporavka, a potrošnja ugljena povećala se u odnosu na 2020.

Analiza podataka za razdoblje od 2006. do 2021. pokazuje uzlazno kretanje potrošnje prirodnog plina. Općenito je došlo do povećanja potrošnje prirodnog plina.

Poljska tijela naglasila su da je u razdoblju od 2006. do 2021. došlo do smanjenja potrošnje teškog loživog ulja. Dodala su i da je, iako je postojao opći silazni trend, 2015. i 2021. došlo do blagog povećanja.

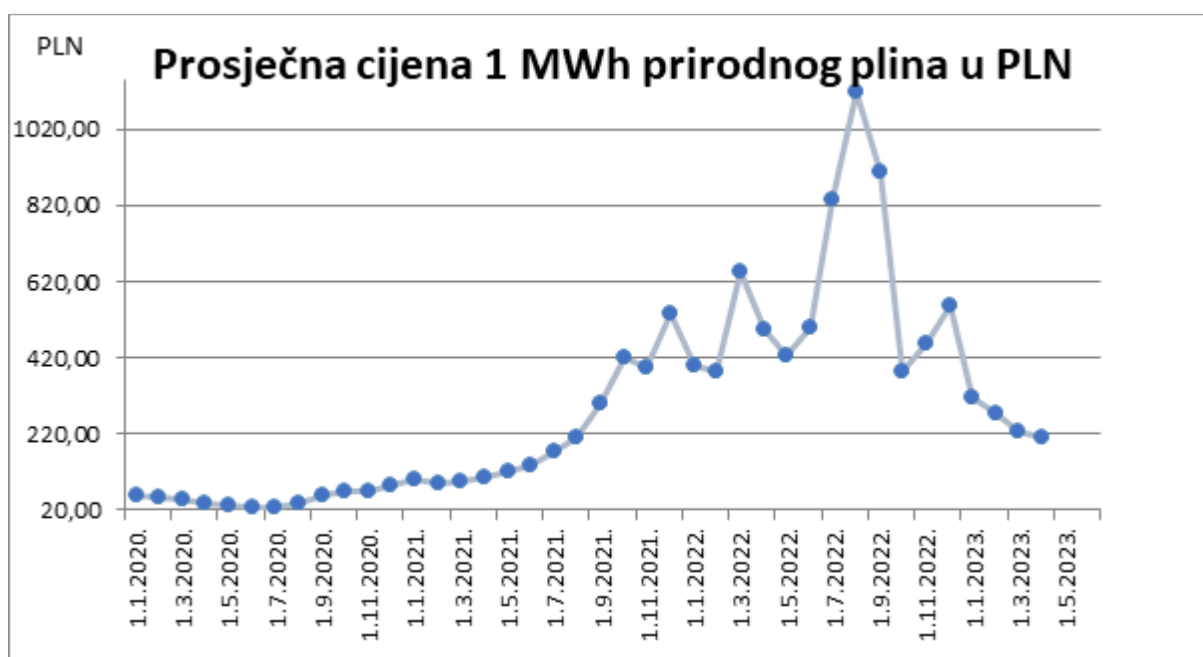
⁷ Podaci za 2022. bit će objavljeni tek 20. prosinca 2023. Poljska tijela istaknula su i da kategorije/sektori potrošnje koje je naveo Središnji zavod za statistiku za pojedinačne proizvode ne moraju biti iste kao kategorije potrošnje koje podliježu efektivnoj trošarini (npr. popis Središnjeg zavoda za statistiku uključuje prirodni plin koji koriste kućanstva, dok je na temelju propisa o trošarinama potrošnja oslobođena od trošarina).

Prema procjenama Energetskog foruma⁸ potrošnja ugljena 2022. iznosila je oko 66 000 000 tona, što je smanjenje od oko 4 000 000 tona u odnosu na prethodnu godinu. To upućuje na nastavak općeg silaznog trenda zabilježenog posljednjih godina.

Poljska tijela dodala su i da je kupnja plina iz inozemstva kako bi se zadovoljile potrebe potrošača u Poljskoj 2022. u iznosu od 154,5 TWh (556 200 Tj) dopunjena plinom iz domaćih izvora u iznosu od 39,8 TWh (143 280 Tj). Ukupna opskrba plinom iz inozemstva 2022. uključivala je uvoz i kupnju unutar EU-a. Kupnja plina za potrebe potrošača u Poljskoj 2022. iznosila je 699 480 Tj⁹. Na temelju istog izvora informacija Poljska je napomenula da je nabava plina 2021. iznosila 831 960 Tj, a 2020. godine 768 960 Tj. Kad je riječ o podacima u tablici, Poljska je napomenula da se očekuje nastavak uzlaznog trenda iz prethodnih godina.

Kako bi prikazala povećanje cijena, poljska tijela dostavila su grafikon u nastavku (članak 2.) na kojem je prikazana prosječna cijena prirodnog plina od siječnja 2020. do svibnja 2023.

Grafikon 2. – Prosječna cijena prirodnog plina (2020. – 2023.)¹⁰

Grafikon u nastavku (grafikon 3.), koji su dostavila i poljska nadležna tijela, prikazuje povijesna kretanja cijena ugljena i prirodnog plina na relevantnim veleprodajnim tržištima, uključujući povećanje cijena 2022. povezano s posljedicama ruske agresije na Ukrajinu.

⁸ U tu smislu vidjeti: <https://nettg.pl/gornictwo/196416/gornictwo-wegiel-do-polski-plynal-wartkim-strumieniem>

⁹ Vidjeti i: <https://www.ure.gov.pl/pl/paliwa-gazowe/charakterystyka-ryнку/11092,2022.html>

¹⁰ Podaci preuzeti s poljske burze električne energije (POLPX).

Grafikon 3. – Cijena ugljena i prirodnog plina u USD (2020. – 2023.)¹¹

CENY WĘGLA

**Amsterdam-Rotterdam-
Antwerpia**

Aktualna wartość
92,00 USD
-7,58%

Richards Bay (RPA)

Aktualna wartość
100,15 USD -1,81%

Poljska tijela dostavila su i veleprodajne cijene teškog loživog ulja (2020. – 2023.)¹² prikazane u grafikonu u nastavku (grafikon 4.).

Grafikon 4. – Veleprodajne cijene teškog loživog ulja (2020. – 2023.)

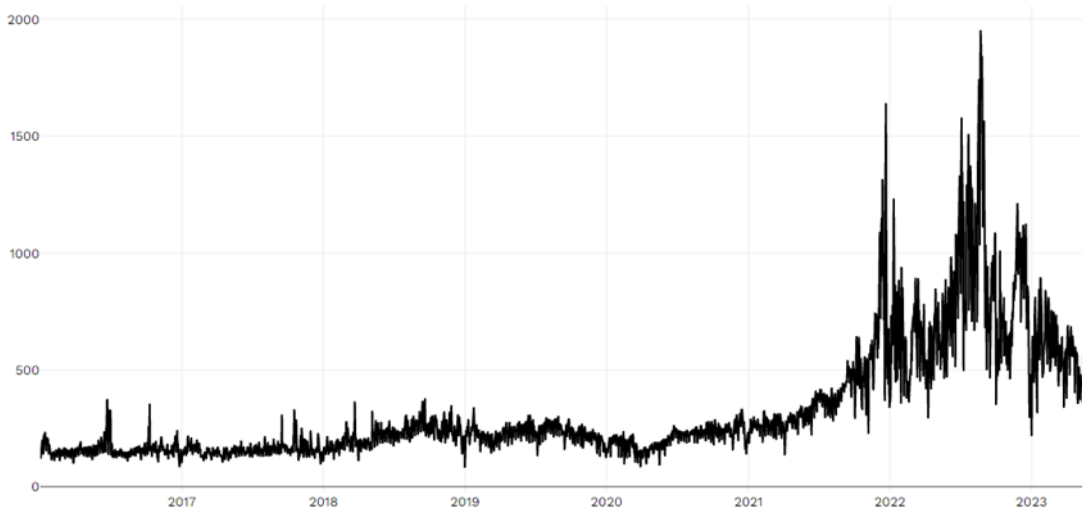

Naposljetku, poljska tijela prikazala su dnevne cijene energije na poljskoj burzi električne energije (POLPX) na grafikonu u nastavku (grafikon 5.).

¹¹ Podaci se temelje na tržištima ARA (Amsterdam-Rotterdam-Antwerp) i Richards Bay (Južna Afrika). https://www.wnp.pl/gornictwo/notowania/ceny_wegla/, June 2023
Ceny węgla – cijena ugljena; aktualna wartość – realna vrijednost; zakres – područje primjene/razdoblje]

¹² Na temelju ORLEN-ovih podataka o veleprodajnim cijenama.

Grafikon 5. – Dnevne cijene energije (2016. – 2023.)

Źródło: wykres.energy.instrat.pl, dane z TGE

Kad je riječ o razinama poreza na predmetne proizvode poljska tijela dostavila su tablicu u nastavku (tablica A) u kojoj se uspoređuju najniže razine oporezivanja primjenjive na temelju Direktive za svaki proizvod na koji se odnosi njihov zahtjev, zajedno s odgovarajućim stopama koje su trenutačno na snazi u Poljskoj (siječanj 2023.). U tom se pogledu u zahtjevu naglašava da se stope trošarina na goriva za grijanje primjenjuju bez razlike i na nekomercijalne i komercijalne kupce.

Tablica A

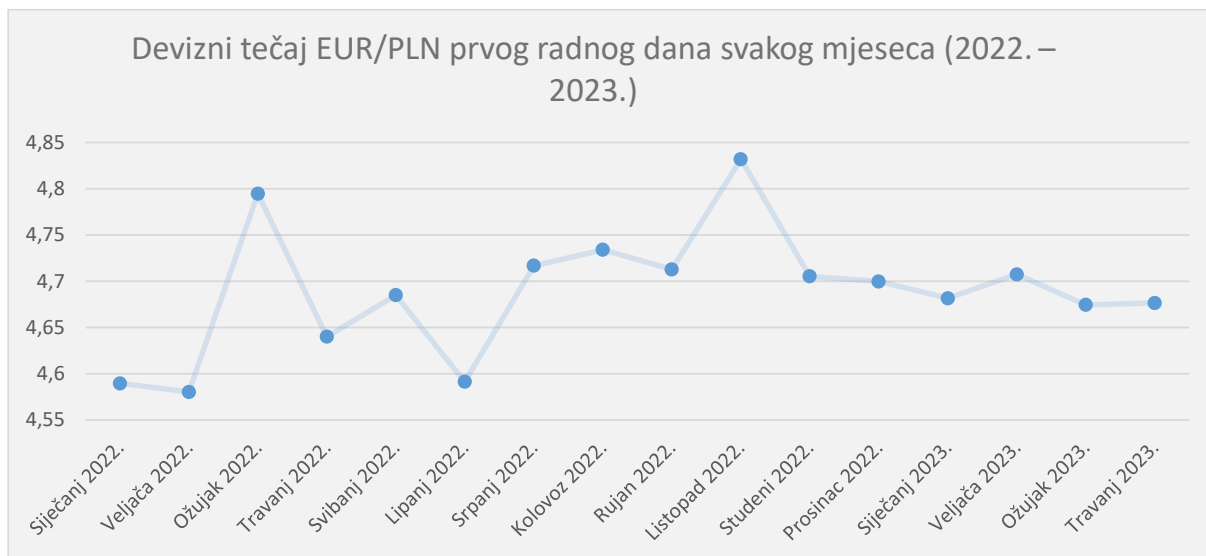
Energent	Najniže stope u EU-u (EUR)	EUR/PLN (2023.)	Najniže stope u EU-u 2023. (PLN)	Trošari na 2022. (u PLN)	Trošarina 2023. bez promjene stope trošarine (u EUR)	Razlika između najniže stope u EU-u i stvarnog oporezivanja (PLN)	Razlika između najniže stope u EU-u i stvarnog oporezivanja (EUR)	Promjena minimalne stope u EU-u u odnosu na stvarno oporezivanje (%)
Teško loživo ulje (u PLN na 1 000 kg)	15	4,832	72,48	69	14,2798	3,48	0,72	5,04
Prirodni plin (u PLN za gigadžul bruto toplinske vrijednosti)	0,3	4,832	1,45	1,38	0,2856	0,07	0,01	5,04
Ugljen i koks (u PLN za gigadžul bruto toplinske vrijednosti)	0,3	4,832	1,45	1,38	0,2856	0,07	0,01	5,04

S obzirom na prethodnu tablicu poljska tijela tvrde da razlika između najnižih razina oporezivanja utvrđenih u Direktivi i poljskih stopa iznosi 5,04 % za sve energente obuhvaćene njihovim zahtjevom.

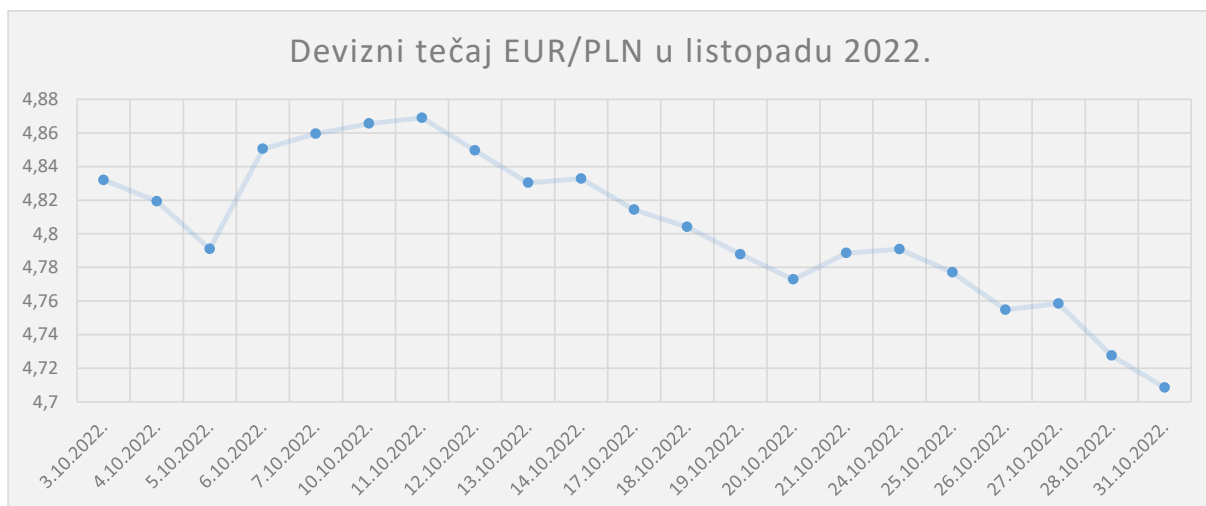
Prema mišljenju Poljske, čini se da je trošarina komponenta cijene kod koje je moguće kratkoročno intervenirati kako bi se ublažili neželjeni učinci godišnjeg usklađivanja provedenog u skladu s člankom 13. Direktive.

Kako bi potkrijepila svoj zahtjev, poljska tijela dostavila su Komisiji dijagrame u nastavku s prikazom i. deviznog tečaja koji se primjenjuje prvog radnog dana svakog mjeseca od siječnja 2022. do travnja 2023. (grafikon 6.); ii. tečajnih razlika u listopadu 2022. (grafikon 7); i iii. prosječnog mjesečnog deviznog tečaja za 2022. (grafikon 8).

Grafikon 6. – Devizni tečaj EUR/PLN prvog radnog dana svakog mjeseca (2022. – 2023.)

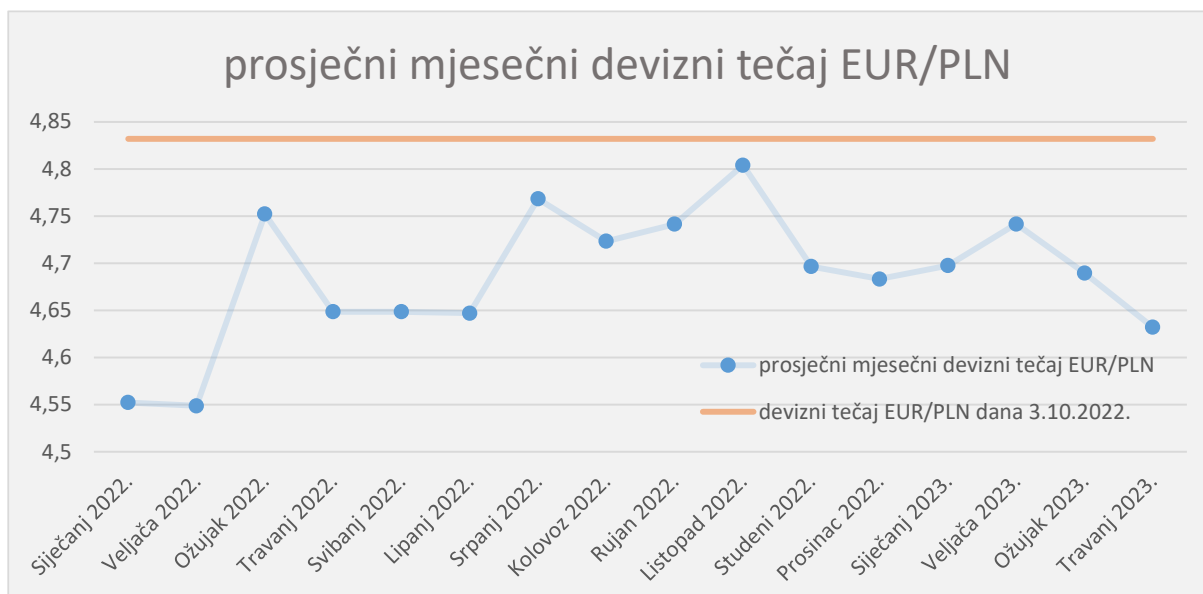
Grafikon 7. – Devizni tečaj EUR/PLN u listopadu 2022.

Na temelju prethodno navedenog grafikona poljska tijela naglasila su da se nakon što je 11. listopada 2022. dosegnuo vrhunac devizni tečaj EUR/PLN postupno smanjivao.

Slično tome, istaknuli su i da je, na temelju grafikona u nastavku, tečaj iz listopada 2022. bio najviši u 2022.

Grafikon 8. – Prosječni mjesečni devizni tečaj EUR/PLN (2022. – 2023.)

S obzirom na informacije prikazane u navedenim grafikonima poljska tijela naglasila su da je upotreba tečaja iz listopada 2022.¹³ kao referentne vrijednosti za godišnju prilagodbu u skladu s člankom 13. Direktive negativno utjecala na Poljsku, posebno s obzirom na fluktuaciju poljske valute. Poljska tijela tvrde da se tom prilagodbom ne uzima u obzir dinamika gospodarskih promjena, a fluktuacije deviznog tečaja u razdoblju od listopada određene godine do kraja rujna sljedeće godine nisu relevantne. Kako bi pružila dodatne dokaze o tom štetnom učinku, poljska tijela su dala primjer u nastavku (tablica B) naglašavajući da bi stope trošarine za energente obuhvaćene njihovim zahtjevom bile unutar najnižih razina utvrđenih u Direktivi da se godišnja prilagodba temeljila na deviznom tečaju koji je bio na snazi u siječnju 2022.

¹³ Na prvi radni dan u listopadu 2022. ta je vrijednost bila najviša za 2022. i iznosila je 4,832 PLN za euro.

Tablica B

Energenti obuhvaćeni zahtjevom	Najniže razine oporezivanja u EU-u (u eurima)	Stopa trošarine (u poljskim zlotima)	Porezna stopa na temelju prosječnog mjesečnog tečaja EUR/PLN u siječnju 2022.	Stopa 2023
<i>Ugljen i koks (za gigadžul bruto toplinske vrijednosti)</i>	0,3	1,38	$0,3 * 4,55 \approx 1,37$	Promjene nisu potrebne
<i>Prirodni plin (za gigadžul bruto toplinske vrijednosti)</i>	0,3	1,38	$0,3 * 4,55 \approx 1,37$	Promjene nisu potrebne
<i>Teško loživo ulje (za 1 000 kg)</i>	15	69	$15 * 4,55 \approx 68$	Promjene nisu potrebne

S obzirom na činjenicu da je 2023. bio primjenjiv devizni tečaj PLN/EUR od 4,8320 PLN (u 2022. taj je tečaj iznosio 4,5826 PLN, a za 2024. vratit će se na razinu od 4,6123 PLN) te kako bi se zadržale potrebne najniže razine na razini EU-a utvrđene u Direktivi, Poljska smatra da bi bilo potrebno povećati primjenjive stope trošarine na navedene energente. Poljska nadležna tijela stoga smatraju da je odstupanje potrebno.

Poljska tijela smatrala su da je teško procijeniti kakav bi učinak na proračun imala promjena stopa trošarine na obuhvaćene energente. Međutim, s obzirom na to da je ispravak stopa neznatan, poljska tijela smatraju da ne bi trebao imati znatan učinak na proračunske prihode, posebno s obzirom na to da visoke cijene nositelja energije ostvaruju veće proračunske prihode od PDV-a¹⁴.

Proračunski rashodi za razdoblje obuhvaćeno zahtjevom za odstupanje procjenjuje se na 6,5 milijuna PLN (na temelju podataka o potrošnji i dohotku za 2022.). U tablici u nastavku

¹⁴ Prema njihovim procjenama, za primatelje koji ne ostvaruju korist od oslobođenja od trošarina (većina subjekata koji upotrebljavaju ugljen i prirodni plin za grijanje oslobođena je od trošarina, npr. kućanstva ili poduzeća koja su veliki potrošači energije), promjena znači povećanje troškova: u slučaju **teškog loživog ulja** za približno 0,4 PLN/kg (oko 0,5 PLN/kg s PDV-om), u slučaju **ugljena** za približno 1,67 PLN/t (2 PLN/t s PDV-om), a u slučaju skupine E za **prirodni plin** s visokim sadržajem metana za približno 0,2 PLN/m³ (0,27 PLN/kg/m³ s PDV-om).

(tablica C), koju su dostavila poljska tijela, prikazan je utjecaj na proračun za svaki predmetni energent.

Tablica C

Trošarinski proizvod	Utjecaj na proračun u pogledu trošarina za razdoblje od šest mjeseci 2023. [milijuna PLN]
Teško loživo ulje i druga goriva koja se koriste za grijanje	0,5
Prirodni plin i druga plinska goriva koja se koriste za	4,2
Ugljen i koks	1,8

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Tekst članka 19. stavka 1. prvog podstavka Direktive glasi:

„Dodatno odredbama u prethodnim člancima, posebno člancima 5., 15. i 17., djelujući jednoglasno na prijedlog Komisije, Vijeće može ovlastiti bilo koju državu članicu da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja radi provođenja pojedinih politika.”

Prema članku 13. stavku 1. Direktive za države članice koje nisu prihvatile euro, tečaj eura koji se primjenjuje za preračunavanje iznosa poreza u nacionalnu valutu utvrđuje se jednom godišnje. Stope koje se primjenjuju su one koje su dobivene prvog radnog dana u listopadu i koje su objavljene u Službenom listu Europske zajednice, a primjenjuju se od 1. siječnja sljedeće kalendarske godine.

Prema članku 13. stavku 2. Direktive „države članice mogu zadržati visinu oporezivanja koja je na snazi u vrijeme godišnjeg usklađivanja, kako je predviđeno stavkom 1., ako preračunavanjem iznosa poreza izraženog u eurima dođe do porasta od manje od 5 % ili 5 eura, ovisno o tome koji je iznos manji, razine oporezivanja izražene u nacionalnoj valuti”.

Relevantne poljske nacionalne stope, pretvorene na temelju članka 13. stavka 1., malo su veće od dopuštenog odstupanja od 5 % na temelju članka 13. stavka 2. iste direktive. Tražeći odstupanje kako bi se omogućilo neindeksiranje nacionalnih stopa, poljska nadležna tijela traže sasvim malo (manje od jednog postotnog boda) privremeno povećanje razine tolerancije koja se primjenjuje na godišnju prilagodbu stopa, i to za ograničeno razdoblje.

Na temelju zatraženog odstupanja, koje je vremenski ograničeno, poljska nadležna tijela namjeravaju ublažiti negativan učinak koji bi nastao u primjeni članka 13. Direktive tj. ako bi se povećala razina oporezivanja zbog visokog deviznog tečaja euro-zloti. To bi smanjenje odgovaralo iznosu koji proizlazi iz tečajne razlike nakon godišnjeg usklađivanja provedenog u skladu s člankom 13. Direktive.

Poljska smatra da bi se tom privremenom mjerom djelomično ublažilo socijalno i ekonomsko opterećenje potrošača u trenutačnom geopolitičkom kontekstu. Poljska tijela istaknula su da bi sniženje poreza bilo korisno i za prodavatelje obuhvaćenih energenata.

Mogućnost zadržavanja takvog sniženja poreza može se dopustiti u skladu s člankom 19. Direktive jer je cilj tog članka omogućiti državama članicama da uvedu daljnja oslobođenja ili sniženja radi provedbe pojedinih politika.

Ograničeno razdoblje valjanosti od šest mjeseci kraće je od najduljeg razdoblja od šest godina s mogućnošću produljenja dopuštenog za tu vrstu mjere člankom 19. stavkom 2. Direktive o oporezivanju energije.

Međutim, odstupanje ne bi smjelo ugroziti buduće donošenje pravnog akta Vijeća na temelju prijedloga Komisije o izmjeni Direktive o oporezivanju energije¹⁵.

Pravila o državnim potporama

Privremeno smanjenje poreza koje su predvidjela poljska nadležna tijela dovest će do stope niže od relevantnih najnižih razina oporezivanja utvrđenih u Direktivi.

Ovim se prijedlogom ne dovodi u pitanje ocjena poljske mjere u skladu s pravilima o državnim potporama. Nadalje, prijedlogom provedbene odluke Vijeća ne dovodi se u pitanje obveza države članice da osigura usklađenost s pravilima o državnim potporama.

• **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Komisija mora ispitati svaki zahtjev za odstupanje na temelju članka 19. Direktive o oporezivanju energije uzimajući u obzir: i. pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta; ii. potrebu da se osigura pošteno tržišno natjecanje; i iii. politike EU-a u području zdravlja, okoliša, energetike i prometa.

Poljska nadležna tijela naglašavaju da je cilj tog smanjenja poreza djelomično ublažiti socijalno i ekonomsko opterećenje s kojim bi se poljsko stanovništvo suočilo u slučaju povećanja poreza zbog visokog deviznog tečaja euro-zloti u kombinaciji s rastućom inflacijom koja utječe i na kućanstva i na poduzeća i koja je dijelom nastala zbog nedavnog povećanja cijena kao posljedice sukoba u Ukrajini.

Zbog te situacije privremeno smanjenje vjerojatno neće utjecati na trgovinu unutar EU-a. S obzirom na ograničene učinke i trajanje tražene mjere, ona ne bi trebala narušiti tržišno natjecanje niti ometati funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Kao što je naglašeno u Komunikaciji o planu RePowerEU¹⁶, uz naglasak na ranjivim kućanstvima i poduzećima Komisija poziva države članice da donesu mjere za poticanje štednje energije i smanjenje potrošnje fosilnih goriva. Neovisno o tome, s obzirom na kratko trajanje i trenutne iznimne okolnosti povezane s geopolitičkom situacijom, zatraženo odstupanje čini se primjerenim i proporcionalnim. Mjerom se uzima u obzir i potreba za uravnoteženjem posebnih ciljeva politike navedenih u članku 19. Direktive o oporezivanju energije i politike EU-a u području okoliša s hitnom potrebom da se poduzećima i kućanstvima osigura cjenovna pristupačnost energije.

---

¹⁵ Prijedlog Direktive Vijeća o restrukturiranju sustava Unije za oporezivanje energenata i električne energije (preinaka), 14.7.2021., COM(2021) 563 final, 2021/0213 (CNS).

¹⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „REPowerEU: zajedničko europsko djelovanje za povoljniju, sigurniju i održiviju energiju”, COM(2022) 108 final, 8.3.2022.

U tim okolnostima i s obzirom na to da je mjera privremena i ograničenog opsega, čini se primjerenim izdati zatraženo odobrenje.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Članak 19. Direktive Vijeća 2003/96/EZ.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Područje neizravnog oporezivanja obuhvaćeno člankom 113. UFEU-a samo po sebi ne pripada isključivoj nadležnosti Europske unije u smislu članka 3. UFEU-a.

No u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ Vijeću je u okviru sekundarnog prava dana isključiva nadležnost za ovlašćivanje države članice da uvede daljnja oslobođenja ili sniženja u smislu te odredbe. Stoga države članice ne mogu preuzeti ulogu Vijeća. Prema tome, načelo supsidijarnosti ne može se primijeniti na ovu provedbenu odluku. U svakom slučaju, s obzirom na to da ovaj akt nije nacrt zakonodavnog akta, nije ga potrebno proslijediti nacionalnim parlamentima u skladu s Protokolom br. 2 uz Ugovore radi preispitivanja usklađenosti s načelom supsidijarnosti.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti.

Sniženja poreza ne premašuju razinu koja je nužna za postizanje predmetnog cilja.

Sniženja poreza primjenjuju se tijekom ograničenog razdoblja od šest mjeseci.

- **Odabir instrumenta**

Predloženi je instrument provedbena odluka Vijeća.

Člankom 19. Direktive 2003/96/EZ predviđena je samo ta vrsta mjere.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Ex post evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Za mjeru nije potrebna evaluacija postojećeg zakonodavstva.

- **Savjetovanja s dionicima**

Ovaj se prijedlog temelji na zahtjevu koji je podnijela Poljska i odnosi se samo na tu državu članicu.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije bilo potrebno obratiti se vanjskim stručnjacima.

- **Procjena učinka**

Ovaj se Prijedlog odnosi na ovlašćivanje pojedine države članice na njezin zahtjev i stoga procjena učinka nije potrebna.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Mjerom se ne predviđa pojednostavnjenje.

Temelji se na zahtjevu koji je podnijela Poljska i odnosi se samo na tu državu članicu.

- **Temeljna prava**

Mjera ne utječe na temeljna prava.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Mjera ne dovodi do financijskog ili administrativnog opterećenja Europske unije. Prijedlog stoga ne utječe na proračun Unije.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nije potreban plan provedbe. Ovaj Prijedlog odnosi se na ovlaštenje za primjenu sniženog poreza koje se izdaje pojedinačnoj državi članici na njezin zahtjev. Daje se na ograničeno razdoblje od šest mjeseci.

Stope poreza koje će se primjenjivati bit će niže od najniže razine oporezivanja utvrđene Direktivom o oporezivanju energije (članak 9.).

Mjera se može revidirati u slučaju zahtjeva za produljenje nakon isteka razdoblja valjanosti.

- **Dokumenti s objašnjenjima (za direktive)**

Za ovaj prijedlog nije potrebna objava dokumenata s objašnjenjima o prenošenju.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Člankom 1. utvrđuje se da će se Poljskoj dopustiti da na teško loživo ulje, prirodni plin, ugljen i koks koji se upotrebljavaju kao goriva za grijanje primjenjuje stope oporezivanja niže od najnižih razina oporezivanja.

Člankom 2. utvrđuje se da je razdoblje valjanosti mjere šest mjeseci, kako je zatražila Poljska, unutar najduljeg razdoblja od šest godina dopuštenog Direktivom.

2024/0004 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o ovlašćivanju Poljske da primjenjuje snižene stope trošarine na teško loživo ulje, prirodni plin, ugljen i koks koji se upotrebljavaju kao goriva za grijanje

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije¹⁷, a posebno njezin članak 19.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Na temelju Provedbene odluke Vijeća (EU) 2023/1197¹⁸ Poljska je ovlaštena da u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ primjenjuje snižene stope trošarine na teško loživo ulje, prirodni plin, ugljen i koks koji se upotrebljavaju kao goriva za grijanje. To je odobrenje isteklo 30. lipnja 2023.
- (2) Dopisom od 30. lipnja 2023. Poljska je zatražila ovlaštenje za daljnju primjenu sniženih stopa trošarine na teško loživo ulje, prirodni plin, ugljen i koks koji se upotrebljavaju kao goriva za grijanje, u skladu s člankom 19. Direktive 2003/96/EZ. Poljska nadležna tijela dostavila su 8. rujna 2023. te 5. i 13. listopada 2023. dodatne informacije i objašnjenja radi potkrjepljivanja zahtjeva. Odobrenje je zatraženo za razdoblje od šest mjeseci, od 1. srpnja 2023. do 31. prosinca 2023.
- (3) Prema navodima poljskih tijela, primjenom snižene porezne stope nastoje se ublažiti negativni učinci koji bi nastali povećanjem razine oporezivanja zbog visokog deviznog tečaja euro-zloti, u skladu s člankom 13. Direktive 2003/96/EZ. To bi smanjenje odgovaralo iznosu koji proizlazi iz tečajne razlike dvoju valuta nakon godišnjeg usklađivanja provedenog u skladu s člankom 13. te direktive. Zbog tog bi smanjenja primjenjive porezne stope bile niže od relevantnih najnižih razina oporezivanja iz članka 9. Direktive 2003/96/EZ.
- (4) Zatraženo ovlaštenje vjerojatno neće narušiti tržišno natjecanje ni ometati pravilno funkcioniranje jedinstvenog tržišta. S obzirom na kratko trajanje i iznimne okolnosti povezane s geopolitičkom situacijom, zatraženo ovlaštenje smatra se primjerenim i proporcionalnim. Ovlaštenje uravnotežuje posebna politička razmatranja iz članka 19. stavka 1. Direktive 2003/96/EZ i posebno politiku Unije u području okoliša s potrebom da se poduzećima i kućanstvima osigura cjenovna pristupačnost energije. Sniženje poreza djelomično bi nadoknadilo povećane troškove energije i nije kumulativno ni s jednom drugom vrstom sniženja poreza.
- (5) Poljskoj bi stoga trebalo odobriti daljnju primjenu sniženih stopa trošarine na teško loživo ulje, prirodni plin, ugljen i koks koji se upotrebljavaju kao goriva za grijanje, kako je zatraženo.
- (6) U skladu s člankom 19. stavkom 2. Direktive 2003/96/EZ svako ovlaštenje odobreno prema tom članku treba biti vremenski ograničeno. Međutim, kako se ne bi ugrozio budući razvoj postojećeg pravnog okvira, ako Vijeće, odlučujući na temelju članka 113. ili druge relevantne odredbe Ugovora o funkcioniranju Europske unije, uvede izmijenjeni opći sustav oporezivanja energenata i električne energije s kojim ovo ovlaštenje ne bi bilo uskladio, primjereno je predvidjeti da bi ovo ovlaštenje trebalo prestati važiti na dan početka primjene tih općih pravila.
- (7) Kako bi se učinkovito smanjile negativne posljedice za potrošače energenata, Poljskoj bi trebalo omogućiti primjenu smanjenja poreza, kako je zatraženo, s učinkom od 1. srpnja 2023.

---

¹⁷ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

¹⁸ SL L 158, 21.6.2023., str. 71.

(8) Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje primjena pravilâ Unije o državnim potporama,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Poljskoj se odobrava da primjenjuje stope trošarine na teško loživo ulje, prirodni plin, ugljen i koks koji se upotrebljavaju kao goriva za grijanje, snižene ispod najnižih razina oporezivanja iz članka 9. Direktive 2003/96/EZ.

Članak 2.

Ova Odluka primjenjuje se od 1. srpnja 2023. do 31. prosinca 2023.

Međutim, ako Vijeće, odlučujući na temelju članka 113. ili druge relevantne odredbe Ugovora o funkcioniranju Europske unije, uvede izmijenjen opći sustav oporezivanja energenata i električne energije s kojim odobrenje dano člankom 1. ove Odluke ne bi bilo usklađeno, ova Odluka prestaje važiti na dan početka primjene tog sustava.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Republici Poljskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*